Järva skjutfält

Fältskytte år 1950 på Järvafältet Stockholm

Stadsmuseet i Stockholm

Järvafältet. Olympisk ryttartävling. Fälttävlingen uthållighetsprov hade en hög svårighetsgrad, ett skyfall gjorde banan svårbemästrad. August Lütke-Westhues hoppar över hinder 22 på Trux von Kamax

Under pågående världskrig ute i Europa över landstormssoldater i Stockholm sig på skytte.

Platsen är troligen Hägerstalunds ägor, i dagens Rinkeby-Kista.

Landstormssoldater övar skytte 1915

Stockholms stadsarkiv

Järvafältet är ett större grönområde som reserverades som militärt övningsfält mellan 1905 och 1970. Det har fått namn av Järvagårdarna i Solna. Området, som från 1960-talet och framåt till stor del bebyggts, sträcker sig genom Solna, Sundbybergs, Stockholms, Sollentuna och Järfälla kommuner. Fältet motsvarar Igelbäckens bördiga dalgång som under bronsåldern var en del av en havsvik som sträckte sig från Östersjön via Edsviken fram till Säbysjön. Det finns flera naturreservat i området.

Järvafältet har varit bebott sedan vikingatiden, vilket flera runstenar och gravlämningar vittnar om. Inför Slaget vid Brunkeberg 1471 samlade Sten Sture den äldre sina soldater på Järvafältet inför marschen mot Stockholm.

År 1970 lämnade militären Järvafältet och under 1970-talet bebyggdes sedan stora delar av Järvafältet inom Stockholms gränser som en del av miljonprogrammet, varvid stadsdelarna Rinkeby, Tensta, Kista, Husby och Akalla uppstod. De flesta av dagens stadsdelar har namn efter gårdar som fanns på Järvafältet.

Under 1980- och 90-talen har Rissne i Sundbyberg bebyggts med främst bostäder medan Kistaområdet har byggts ut ytterligare med främst kontor och handel. I Järfälla exploaterades området norr om Barkarby flygfält för detaljhandel där Ikeas etablering i Järvafältets kant följts av utbyggnad av Barkarby handelsplats och därefter har Barkarbystaden börjat växa fram.

År 1905 beslöts av riksdagen att Stockholms garnison skulle förvärva gårdarna på Järvafältet för att anlägga där ett stort övningsområde och flytta sin verksamhet från Gärdet dit. År 1907 var övningsfältet etablerat, när det var som störst omfattade det 5000 hektar.

Skjutfältet användes bland annat av Svea artilleriregemente, Svea ingenjörregemente och Svea livgarde. I början fick Svea livgardes soldater ta sig från kasernerna på Linnégatan i centrala Stockholm till övningsområdena vid Järva. År 1946 flyttade dock Svea livgarde ut till kasernerna vid Ulriksdal och Svea artilleriregemente till Rissne och fick således närmare. År 1963 flyttade Svea artilleriregemente till Linköpings garnison. År 1970 flyttade Svea livgarde ut till Kungsängens garnison och Svea ingenjörregemente till Almnäs garnison. Därmed lämnade militären även skjutfältet. En minnessten påminner om militärtiden på Järvafältet. Den bär inskriptionen: ”Krigsmaktens i Stockholmsområdet garnisonerade förband övades här 1905–1970”.

Svea livgarde hade dock fram till mitten av 1990-talet ett kompani stationerat i Järvafältets södra del, 21:a kompaniet som bland annat bevakade och utförde serviceåtgärder åt Östra Värnpliktskontoret (VKÖ). Detta kompani kunde ses övningsskjuta och genomföra övningar, bland annat soldatprov, på Järvafältet långt efter att övriga förband lämnat området. Svea livgardes 21:a kompani lämnade dock området i samband med att VKÖ blev en civil myndighet (Pliktverket) och flyttade till Näsbypark i mitten av 1990-talet.

Även om försvaret lämnat Järva som skjutfält, kvarstod Järva skjutbanor som skjutplats till Svea livgarde, Livgardets dragoner och senare Livgardet. Dock så beslutades i april 2001 att Järva skjutbanor skulle läggas ner den 30 juni 2002. Istället flyttades verksamheten till Sofierobanorna och Stålboda på Kungsängens övnings- och skjutfält.

Fältmanöver på Järvafältet, 1917

Under pågående världskrig ute i Europa över landstormssoldater i Stockholm sig på skytte.

Platsen är troligen Hägerstalunds ägor, i dagens Rinkeby-Kista.

Landstormssoldater övar skytte 1915

Stockholms stadsarkiv

1950

Fotograf
Lantz, Gunnar, Svenska Dagbladet

1956

Fältskytte år 1950 på Järvafältet Stockholm

Järvafältet. Olympisk ryttartävling. Fälttävlingen uthållighetsprov hade en hög svårighetsgrad, ett skyfall gjorde banan svårbemästrad. August Lütke-Westhues hoppar över hinder 22 på Trux von Kamax

Stadsmuseet i Stockholm